

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาต้นตุนและผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์ผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติของกลุ่มทอ
ผ้าบ้านนาต้นจันทน์ ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ได้นำแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับ
ต้นตุน ผลตอบแทน และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการศึกษา

แนวคิด ทฤษฎี

ในการศึกษาครั้งนี้แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ ประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีในการศึกษาต้นตุน
และผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์ผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติ ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย
จังหวัดสุโขทัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับต้นตุน

ความหมายของต้นตุน

ดวงมณี โกมารทัต (2551) ต้นตุน หมายถึง มูลค่าที่วัดได้เป็นจำนวนเงินของสินทรัพย์
หรือความเสียหายที่เกิดจากการได้ลงทุนไปเพื่อให้ได้สินค้า สินทรัพย์ หรือบริการต่างๆ ซึ่งกิจการคาด
ว่าจะนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในภายหลัง

ศศิวิมล มีอำพล (2550) ต้นตุน หมายถึง เงินสดหรือสิ่งที่เทียบเท่าเงินสดที่ได้จ่ายไป
เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการ ซึ่งนำประโยชน์มาให้กิจการในปัจจุบันหรือในอนาคต

สุวรรณ เลาหะวิสุทธิ (2548) ต้นตุน หมายถึง มูลค่าของสินทรัพย์หรือรายจ่ายที่
ก่อให้เกิดกำไร เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้า หรือบริการ ต้นตุนอาจให้ประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและ
อนาคตได้

สรูป ชนากานต์ ชัยรัตน์ (2553) ต้นตุน หมายถึง เงินสดหรือสิ่งที่เทียบเท่าเงินสดที่ได้
จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการ ซึ่งต้นตุนนั้นอาจจะให้ประโยชน์แก่กิจการในปัจจุบันหรือ
อนาคตได้

การจำแนกต้นทุนตามส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์

ในธุรกิจที่ผลิตสินค้าจำเป็นต้องคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ (Product Cost) ไม่ว่าจะธุรกิจจะผลิตสินค้าในรูปลักษณะใด มีขนาดเล็กหรือใหญ่ ส่วนประกอบของต้นทุนผลิตภัณฑ์จะเหมือนกัน คือ ประกอบด้วยต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรง และค่าใช้จ่ายการผลิต โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ดวงมณี โกมารทัต, 2551)

1. **วัตถุดิบ (Materials)** คือ วัตถุดิบที่นำมาใช้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นสำเร็จรูป ต้นทุนวัตถุดิบแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

วัตถุดิบทางตรงหรือวัตถุดิบโดยตรง (Direct Materials) หมายถึง วัตถุดิบที่นำไปใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการโดยตรงสามารถคำนวณได้ง่ายว่าต้นทุนวัตถุดิบที่รวมอยู่ในการผลิตสินค้าหนึ่งหน่วยเป็นเท่าใด

วัตถุดิบทางอ้อมหรือวัตถุดิบโดยอ้อม (Indirect Materials) หมายถึง วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้านั้นแต่ใช้เป็นจำนวนน้อย เป็นการยากที่จะทราบได้ว่าจะต้องใช้วัตถุดิบเหล่านี้ในการผลิตสินค้าหนึ่งหน่วยเท่ากับเท่าใด ซึ่งกิจการบางแห่งอาจใช้คำว่าวัสดุโรงงาน (Factory Supplies) หรือวัสดุสิ้นเปลือง (Supplies) แยกเป็นรายการอีกรายการหนึ่งต่างหากจากรายการวัตถุดิบทางอ้อม

ในการพิจารณาว่ารายการใดเป็นวัตถุดิบทางตรงหรือทางอ้อมนั้นต้องพิจารณาปัจจัยสำคัญ 2 ประการประกอบกัน กล่าวคือ วัตถุดิบซึ่งถือว่าเป็นวัตถุดิบทางตรงนั้นจะต้องเป็นส่วนประกอบสำคัญในการผลิตสินค้าโดยตรง และสามารถคำนวณต้นทุนเข้าตัวสินค้าได้โดยง่าย ถ้าขาดปัจจัยข้อใดข้อหนึ่งเสียแล้ว ย่อมถือว่าเป็นวัตถุดิบทางอ้อม และจะนำรายการวัตถุดิบทางอ้อมนี้ไปแสดงไว้ในรายการค่าใช้จ่ายการผลิต

2. **ค่าแรง (Labor)** คือ จำนวนเงินที่กิจการจ่ายเป็นค่าตอบแทนแรงงานในการผลิตสินค้าหรือบริการ การจ่ายค่าแรงอาจจะอยู่ในรูปต่างๆ เช่น ในรูปของเงินเดือน ค่าแรงรายชั่วโมง ค่าแรงรายชิ้น (ตามหน่วยสินค้าที่ผลิต) หรือในรูปของผลตอบแทนอื่นๆ เช่น ค่าล่วงเวลา โบนัส และเงินรางวัลอื่นๆ โดยปกติจะแบ่งค่าแรงเป็น 2 ประเภท คือ

ค่าแรงทางตรง (Direct Labor) หมายถึง ค่าแรงที่ต้องเกิดขึ้นเพื่อเปลี่ยนสภาพวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป หรือเป็นค่าแรงที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้านั้นๆ โดยตรงและสามารถคำนวณต้นทุนค่าแรงที่ใช้ในการผลิตสินค้าแต่ละหน่วยได้โดยง่าย ตัวอย่างเช่น ค่าแรงงานของพนักงานคุมเครื่องจักรในแผนกประกอบ ค่าแรงของช่างตัดเสื้อในกิจการผลิตเสื้อสำเร็จรูป เป็นต้น

ค่าแรงทางอ้อม (Indirect Labor) หมายถึง ค่าแรงที่ไม่ได้ใช้หรือไม่ได้เกี่ยวกับการผลิตโดยตรง เช่น ค่าแรงหัวหน้าผู้ควบคุมงาน (Supervisors) เงินเดือนของยาม ภารโรง หรือพนักงานทำความสะอาด เงินเดือนของผู้จัดการโรงงาน เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลเหล่านี้ไม่ได้เป็นผู้ผลิตสินค้าโดยตรง ทั้งยังเป็นการยากที่จะติดตามรายการดังกล่าวไว้ในหน่วยที่ผลิต ทำให้ไม่สามารถคำนวณต้นทุนค่าแรงเข้าในการผลิตสินค้าได้ นิยมจัดรายการนี้ไว้ในค่าใช้จ่ายการผลิต

3. ค่าใช้จ่ายการผลิต หรือโอเวอร์เฮดการผลิต หรือค่าใช้จ่ายโรงงาน (Factory Overhead หรือ Manufacturing Costs) คือ ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการผลิตสินค้าหรือบริการ ซึ่งนอกเหนือจากรายการวัตถุดิบทางตรงและค่าแรงงานทางตรง โดยปกติรายการต้นทุนที่รวบรวมไว้ในรายการค่าใช้จ่ายในการผลิตได้แก่

วัตถุดิบทางอ้อม วัสดุโรงงาน น้ำมันหล่อลื่น ฯลฯ

ค่าแรงทางอ้อม และหรือเงินเดือนผู้จัดการโรงงาน พนักงานจัดซื้อ ยาม ผู้ควบคุมงาน ฯลฯ

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการใช้สาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่ เช่น ค่าเช่า ค่าเบี้ยประกันภัย ภาษีทรัพย์สิน

ต้นทุนค่าเครื่องมือเครื่องใช้เล็กๆ น้อยๆ ที่ใช้ในโรงงาน

ค่าเสื่อมราคาโรงงาน ของอาคาร เครื่องจักร และอุปกรณ์ต่างๆ ในโรงงาน

ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาสินทรัพย์ในโรงงาน

ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่นๆ ในโรงงาน

วิธีการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิต

การกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตอาจอยู่ในลักษณะแตกต่างกันสำหรับกิจการต่างๆ หรือแม้แต่ในกิจการเดียวกันก็ตาม อาจกล่าวได้ว่า การที่อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตถูกกำหนดในลักษณะต่างกันขึ้นอยู่กับวิธีดำเนินการผลิตและรูปแบบข้อมูลที่ฝ่ายบริหารต้องการ ดังนั้นจึงต้องพิจารณาและตัดสินใจเสียก่อนว่า กิจการต้องการอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตในรูปลักษณะใด หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคิดค่าใช้จ่ายในการผลิตต้องมีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายในการผลิต เกณฑ์ที่นิยมโดยทั่วไปมี 5 เกณฑ์ คือ (ดวงมณี โกมารทัต, 2551)

1. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตต่อหนึ่งหน่วยผลิตเสร็จ (Unit of Production)
2. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นส่วนร้อยละของวัตถุดิบทางตรง (Direct Material Cost)
3. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นส่วนร้อยละของค่าแรงทางตรง (Direct Labor Cost)
4. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตต่อหนึ่งชั่วโมงแรงงานทางตรง (Direct Labor Hours)
5. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตต่อหนึ่งชั่วโมงเครื่องจักร (Machine Hours)

สำหรับรายละเอียดในการคำนวณค่าใช้จ่ายการผลิตแต่ละเกณฑ์ จะแตกต่างกันดังต่อไปนี้

1. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตต่อหนึ่งหน่วยผลิตเสร็จ

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิต} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายการผลิตโดยประมาณ}}{\text{หน่วยสินค้าที่ผลิตเสร็จ}}$$

การเลือกเกณฑ์หน่วยสินค้าที่ผลิตจะได้ผลดีที่สุดเมื่อกิจการผลิตสินค้าเพียงชนิดเดียว ในกรณีที่กิจการผลิตสินค้าหลายชนิดและต้องการที่จะใช้เกณฑ์นี้ ก็ต้องพิจารณาต่อไปว่าสินค้าที่ผลิตมีลักษณะและกรรมวิธีการผลิตคล้ายคลึงกันหรือไม่ หากคล้ายคลึงกันมากเพียงแต่แตกต่างกันที่ขนาดหรือน้ำหนักก็ควรใช้น้ำหนักของตัวสินค้าเป็นตัวแบ่งสรรค่าใช้จ่ายการผลิตรวมไปให้สินค้าชนิดต่างๆ

2. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นส่วนร้อยละของวัตถุดิบทางตรง

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิต} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายการผลิตโดยประมาณ} \times 100}{\text{วัตถุดิบทางตรง}}$$

วิธีนี้จะนำไปใช้ในกิจการซึ่งผลิตสินค้าประเภทต่างๆ โดยมีอัตราส่วนในการใช้วัตถุดิบต่อชั่วโมงเท่ากัน นอกจากนี้ยังใช้ในกรณีที่พบว่าบัญชีย่อยของค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับวัตถุดิบเป็นหลัก แต่กิจการส่วนใหญ่ไม่นิยมใช้วิธีนี้ เพราะโดยแท้จริงแล้วค่าใช้จ่ายการผลิตไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับวัตถุดิบทางตรงเลย

3. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นส่วนร้อยละของค่าแรงทางตรง

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิต} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายการผลิตโดยประมาณ} \times 100}{\text{ค่าแรงทางตรง}}$$

การพิจารณาค่าแรงทางตรงมาใช้เป็นเกณฑ์กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตจะได้ผลดีที่สุดเมื่อพบว่าบัญชีย่อยของค่าใช้จ่ายการผลิตส่วนใหญ่ประกอบด้วยรายการเงินผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ที่ให้แก่คนงานฝ่ายผลิต และรายการเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับต้นทุนค่าแรงทางตรง โดยกิจการส่วนใหญ่นิยมใช้เกณฑ์นี้มากที่สุด เพราะเป็นวิธีที่ใช้ได้ง่ายและสะดวก กิจการไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการรวบรวมชั่วโมงทำงาน อย่างไรก็ตามเกณฑ์นี้ก็มีข้อบกพร่องในเรื่องต่างๆ เช่น บัญชีย่อยของค่าใช้จ่ายการผลิตบางรายการสัมพันธ์กับระยะเวลา แต่ปรากฏว่าอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตถูกคิดตามต้นทุนแรงงานทางตรง เป็นต้น

4. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตต่อหนึ่งชั่วโมงแรงงานทางตรง

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิต} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายการผลิตโดยประมาณ}}{\text{ชั่วโมงแรงงานทางตรง}}$$

ตามเกณฑ์นี้จะคิดค่าใช้จ่ายการผลิตเข้าเป็นต้นทุนผลิตภัณฑ์ตามเวลาที่ใช้ในการผลิต ซึ่งเกณฑ์นี้มีหลักการเดียวกับเกณฑ์หน่วยผลผลิต อย่างไรก็ตามการที่กิจการจะทราบจำนวนชั่วโมงแรงงานทางตรงได้ก็ต่อเมื่อมีการจดบันทึกและสะสมต้นทุนที่เกิดขึ้นในงานหรือแผนกต่างๆ ซึ่งจะต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายสูง เพื่อรวบรวมชั่วโมงแรงงานทางตรงโดยละเอียด

5. อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตต่อหนึ่งชั่วโมงเครื่องจักร

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิต} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายการผลิตโดยประมาณ}}{\text{ชั่วโมงเดินเครื่องของเครื่องจักร}}$$

ในกรณีที่กิจการมีเครื่องจักรเป็นจำนวนมาก การที่จะใช้ชั่วโมงเดินเครื่องของเครื่องจักรเป็นเกณฑ์กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิต แต่ในทางปฏิบัติอาจประสบความยุ่งยากในการใช้วิธีนี้ เพราะต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการจดบันทึกและรวบรวมข้อมูลชั่วโมงเครื่องจักรสำหรับงานต่างๆ

แนวคิดผลตอบแทน

1. **อัตรากำไรต่อต้นทุน** หมายถึง อัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นหักหักค่าใช้จ่ายต่างๆ และภาษีเงินได้ออกจากรายได้ของธุรกิจแล้วเทียบกับต้นทุนที่ใช้ในการผลิตทั้งสิ้น

$$\text{อัตรากำไรต่อต้นทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ต้นทุนรวม}}$$

ซึ่งมีนักวิชาการต่างๆเห็นว่าเป็นส่วนหนึ่งของผลตอบแทน ซึ่งได้แก่ เบญจวรรณ รัชส์สุธี (2545) ธานี หิรัญรัมย์และคณะ (2548) และเบญจมาศ อภิสิทธิ์ภิญโญ และคณะ (2550)

2. **อัตรากำไรต่อค่าขาย** หมายถึง อัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างกำไรสุทธิกับยอดขายกำไรสุทธิ คือ กำไรของธุรกิจซึ่งเกิดขึ้นหลังหักค่าใช้จ่ายต่างๆ และภาษีเงินได้ออกจากรายได้ของธุรกิจแล้วเทียบกับยอดขาย ผลลัพธ์ที่ได้บอกให้ทราบว่าธุรกิจบริหารงานมีประสิทธิภาพเพียงใด

และธุรกิจสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายเพียงใด อัตราส่วนที่ได้สูงแสดงว่ากิจการมีกำไรสูง

$$\text{อัตรากำไรต่อค่าขาย} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{รายได้จากการขาย}}$$

ซึ่งมีนักวิชาการต่างๆเห็นว่าเป็นส่วนหนึ่งของผลตอบแทน ซึ่งได้แก่ เบญจวรรณ รัชส์สุธี (2545) ธานี หิรัญรัมย์และคณะ (2548) และเบญจมาศ อภิสิทธิ์ภิญโญ และคณะ (2550)

3. **อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Asset)** หมายถึง อัตราส่วนที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นหลังหักค่าใช้จ่ายต่างๆ แล้วเทียบกับสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน}}$$

ซึ่งมีนักวิชาการต่างๆเห็นว่าเป็นส่วนหนึ่งของผลตอบแทน ซึ่งได้แก่ เบญจวรรณ รัศมีสุธี (2545)

ผู้บริหารของกิจการมักต้องเผชิญกับการตัดสินใจในเรื่องของการลงทุน (Capital Expenditure) เช่น การขยายโรงงาน ซื้อเครื่องจักร อุปกรณ์ เป็นต้น ซึ่งโครงการลงทุนเหล่านี้เป็นโครงการที่ใช้เวลานาน ดังนั้นกิจการต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่าสมควรลงทุนหรือไม่ ผลตอบแทนที่ได้รับจะคุ้มกับเงินลงทุนหรือไม่หรืออาจจะกล่าวได้ว่าโครงการลงทุนนั้นควรจะยอมรับหรือไม่ นอกจากนี้ อาจจะเป็นการพิจารณาเลือกโครงการใดโครงการหนึ่งในหลายโครงการก็ได้ว่าโครงการใดให้ผลตอบแทนที่ดีที่สุด ซึ่งในการพิจารณานั้นสิ่งสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณา คือ กระแสเงินสด (Cashflow) ที่ต้องนำมาพิจารณาตลอดอายุของโครงการ นอกจากนี้ในโครงการลงทุนซึ่งเป็นโครงการที่มีอายุหลายรอบปีบัญชีนั้นอีกสิ่งหนึ่งที่จะต้องนำมาเกี่ยวข้อง คือ ค่าของเงิน (Time Value of Money) (ศศิวิมล มีอำพล, 2550) ซึ่งในการประเมินโครงการลงทุนเพื่อการตัดสินใจนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ การประเมินโครงการลงทุนโดยพิจารณาค่าของเงินตามเวลา และการประเมินโครงการลงทุนโดยไม่พิจารณาค่าของเงินตามเวลา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การประเมินโครงการลงทุนโดยพิจารณาค่าของเงินตามเวลา

1.1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value)

ในการวิเคราะห์ค่าปัจจุบันสุทธิเป็นการคำนวณหาว่ากระแสเงินสดที่จ่ายในวันนี้ ซึ่งถือเป็นการลงทุนรวมทั้งกระแสเงินสดที่ออกในปีต่อๆมา ซึ่งคิดลดมาให้เป็นกระแสเงินสดออกในปัจจุบันทุกรายการคิดเทียบกับกระแสเงินสดที่ไหลเข้าในปีต่อๆมา คิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันทุกรายการ แล้วเปรียบเทียบว่ากระแสเงินสดที่ไหลเข้ากับกระแสเงินสดที่ไหลออกเมื่อคิดลดกลับเป็นค่าปัจจุบันแล้วค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดเข้ากับค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดออกใครมากกว่ากัน โดยสรุปได้ดังนี้

กระแสเงินสดสุทธิ (NPV) = ค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดไหลเข้า - ค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดไหลออก
โดยมีหลักในการพิจารณาค่ากระแสเงินสดสุทธิหรือที่เรียกว่า NPV ดังนี้

NPV เป็นบวกแสดงว่าควรลงทุนเนื่องจากค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดไหลเข้ามากกว่าค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดไหลออก

NPV เป็นศูนย์แสดงว่าควรลงทุนเนื่องจากค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดไหลเข้าเท่ากับค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดไหลออก

NPV เป็นลบแสดงว่าไม่ควรลงทุนเนื่องจากค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดไหลเข้าน้อยกว่าค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดไหลออก

ในการคำนวณกระแสเงินสดไหลเข้านั้น หมายถึง ผลตอบแทนที่ได้รับตลอดโครงการ โดยต้องคิดลดเป็นค่าปัจจุบันทุกกระแสเงินสดที่ไหลเข้า ในทางตรงกันข้ามกระแสเงินสดไหลออกนั้นหมายถึงเงินลงทุนที่จ่ายออกไปตลอดโครงการ โดยต้องคิดลดเป็นค่าปัจจุบันทุกกระแสเงินสดที่ไหลออกแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน ดังนั้นสามารถสรุปขั้นตอนของการคำนวณค่าปัจจุบันสุทธิได้ดังนี้

1. จัดเตรียมตารางแสดงกระแสเงินสดเข้าและออกตลอดโครงการ
2. คำนวณค่าปัจจุบัน (PV) ของกระแสเงินสดออกทุกกระแสเงินสด โดยใช้อัตราส่วนลด (Discount Rate) ที่จะกระทบตลอดโครงการโดยอัตราส่วนลดนี้อาจเรียกว่า Hurdle rate ซึ่งอัตรานี้คืออัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่ต้องการ
3. คำนวณกระแสเงินสดสุทธิ (Net Present Value) คือผลรวมของค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดเข้าและค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดออก
4. ถ้าค่า NPV เป็นบวก ยอมรับโครงการนี้ ในทางตรงกันข้ามถ้าค่า NPV เป็นลบ ปฏิเสธโครงการนี้ และถ้าค่า NPV เป็นศูนย์จะยอมรับโครงการนี้ได้ แสดงว่าโครงการนี้ให้ผลตอบแทนเท่ากับอัตราที่ใช้คิดลด

1.2 อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return) หรือ IRR

ในการวิเคราะห์โครงการลงทุนว่าสมควรยอมรับโครงการนี้หรือไม่นั้นก็มีอีกเครื่องมือหนึ่งที่น่าสนใจคือการคำนวณอัตราผลตอบแทนภายใน ซึ่งเป็นการนำกระแสเงินสดมาคิดลดโดยอัตราผลตอบแทนภายในเป็นอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงที่จะได้รับจากการลงทุนตลอดอายุของโครงการ หรืออาจกล่าวได้ว่าอัตราผลตอบแทนภายในเป็นอัตราคิดลดที่ทำให้กระแสเงินสดสุทธิเป็นศูนย์

ในการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนภายในนั้นเป็นการหาอัตราการคิดลดที่ทำให้ค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดไหลเข้าเท่ากับค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดไหลออก ดังนั้นการคำนวณจะใช้วิธีลองผิดลองถูกเพื่อหาอัตราส่วนลด โดยหลักการคำนวณอัตราผลตอบแทนภายในนั้นสามารถแสดงได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (IRR)} = \text{มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับเท่ากับ มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่าย}$$

หรือใช้สูตรหาอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

$$NPV = \sum_{n=0}^N \frac{CF_n}{(1+r)^n} = 0$$

โดยกำหนดให้ CF_n กระแสเงินสดที่ได้รับสุทธิในแต่ละงวด
 r อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง
 N อายุการใช้งานสินทรัพย์ถาวรหรืออายุโครงการ
 โดยอัตราผลตอบแทนคิดลดที่คำนวณได้ควรเท่ากับหรือมากกว่าอัตราผลตอบแทนที่
 คาดหวัง

1.3 ดัชนีกำไร (Profitability Index)

เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์โครงการอีกหนึ่งเครื่องมือที่นิยมนำมาจัดลำดับผลตอบแทนของโครงการอีกวิธีหนึ่งคือ การคำนวณดัชนีกำไร (Profitability Index) ซึ่งสามารถคำนวณได้ตามความสัมพันธ์นี้

$$\text{ดัชนีกำไร} = \frac{\text{มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิ(ไม่รวมเงินลงทุนเริ่มแรก)}}{\text{เงินลงทุนเริ่มแรก}}$$

ถ้าดัชนีกำไรที่มากกว่าหรือเท่ากับ 1 แสดงให้เห็นว่าโครงการสมควรยอมรับได้

2. การประเมินโครงการลงทุนโดยไม่พิจารณาค่าของเงินตามเวลา

ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period)

ในการพิจารณาว่าโครงการควรลงทุนหรือไม่นั้น การใช้ระยะเวลาคืนทุนเป็นอีกวิธีหนึ่งที่น่าสนใจโดยเป็นสิ่งบอกว่าเมื่อไหร่ที่กระแสเงินสดที่ไหลเข้าหลังหักภาษีจะเท่ากับเงินลงทุนที่ลงทุนไป โดยในการคำนวณระยะเวลาคืนทุนนั้นถ้ากระแสเงินสดไหลเข้าในแต่ละปีเท่ากันจะสามารถแสดงความสัมพันธ์ได้ตามสมการดังนี้

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน} = \frac{\text{เงินลงทุนเริ่มแรก}}{\text{กระแสเงินสดไหลเข้าในแต่ละปี}}$$

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการทอผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติ

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดสุโขทัย

จังหวัดสุโขทัยเป็นจังหวัดหนึ่งในประเทศไทยที่ตั้งอยู่บริเวณภาคเหนือตอนล่าง ในอดีตถูกกำหนดไว้ในส่วนภาคกลางตอนบน สุโขทัยในอดีตเคยเป็นราชธานีแห่งแรกของชาติไทย

เมื่อ 700 ปีมาแล้ว สุโขทัยติดต่อกับแพร่ อุดรดิตถ์ พิษณุโลก กำแพงเพชร ตาก และลำปาง โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้ (ประวัติเมืองสุโขทัย, 2551 : ออนไลน์)

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดแพร่

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดกำแพงเพชร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดอุตรดิตถ์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดตาก และจังหวัดลำปาง

การปกครองแบ่งออกเป็น 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสุโขทัย อำเภอบ้านด่านลานหอย อำเภอกิรีมาศ อำเภอกงไกรลาศ อำเภอศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสำโรง อำเภอสวรรคโลก อำเภอศรีนคร และอำเภอทุ่งเสลี่ยม

ของฝากที่มีชื่อเสียงของจังหวัดสุโขทัย ได้แก่

- ถั่วทอดศรีสำโรง ขนมเกลียว ก๋วยเตียบเนย ขนมฝิง ทองม้วนกงไกรลาศ
- เครื่องปั้นดินเผาทุ่งหลวง เช่น กระจ่างต้นไม้ แจกัน อ่าง โอ่งน้ำ โคมไฟ
- ผ้าทอบ้านหาดเลี้ยว ผ้าซิ่นตีนจก
- เครื่องทองและเครื่องเงินโบราณสุโขทัย

2. การทอผ้าในจังหวัดสุโขทัย

สุโขทัยเป็นจังหวัดที่มีกลุ่มชนที่สืบเชื้อสายจากไทพวนซึ่งมีความสามารถในการทอผ้าจกมาแต่โบราณ ซึ่งที่ตำบลหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มีหมู่บ้านทอผ้าพื้นบ้านอยู่ 4 หมู่บ้าน คือ บ้านหาดเลี้ยว บ้านหาดสูง บ้านใหม่ และบ้านแม่ราก ผ้าที่ผลิตในบริเวณหมู่บ้านเหล่านี้มักเป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่า ผ้าหาดเลี้ยว ชาวหาดเลี้ยวส่วนใหญ่เป็นคนเชื้อสายลาวพวนที่ถูกกวาดต้อนมาจากเมืองพวนตอนใต้ของเมืองหลวงพระบางในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว บางกลุ่มไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในบางห้องที่ของจังหวัดปราจีนบุรี มหาสารคามและที่อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ชาวไทยพวนปัจจุบันที่ตำบลหาดเลี้ยวเป็นกลุ่มชนที่ยังคงรักษาวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมของตนไว้โดยเฉพาะวัฒนธรรมการทอผ้าและการตีเหล็ก การทอผ้าในบริเวณหาดเลี้ยวเป็นประเพณีที่มีการถ่ายทอดสืบต่อกันตลอดมาในหมู่บ้านหญิง เพราะถือว่าการทอผ้าเป็นคุณสมบัติของผู้หญิงทุกคนที่จะต้องหัดทอผ้าให้เป็นก่อนอายุ 16 ปี โดยเริ่มด้วยการหัดกรอผ้าแล้วเริ่มทอผ้าตีนจก ซึ่งถือว่าเป็นผ้าทอที่มีกรรมวิธียุ่งยากที่สุด ผ้าซิ่นตีนจกเป็นผ้าที่สำคัญสำหรับนุ่งในพิธีต่างๆ นอกจากนี้ลักษณะทางสังคมยังกำหนดให้ผู้หญิงที่จะออกเรือนแต่งงานเป็นผู้เตรียมเครื่องใช้ไม้สอยในการออกเรือนที่เกี่ยวข้องกับผ้าแทบทั้งสิ้น เช่น ที่นอน ผ้าหลบนอน

ผ้าห่ม ผ้าเช็ดหน้า ยาม และผ้าขาวม้า เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นตัวบังคับให้ผู้หญิงต้องเป็นผู้ผลิต เป็นผู้ทอผ้าขึ้นมาเพื่อใช้ใน ชีวิตของตน ครั้นเมื่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไป ผ้าทอ พื้นบ้านที่เคยผลิตใช้ในครอบครัวก็เปลี่ยนเป็นการผลิตเพื่อจำหน่าย จนในปัจจุบันชาวภาคเดียว จำนวนไม่น้อยที่ยึดการทอผ้าเป็นอาชีพหลัก นอกจากบางส่วนที่ยังยึดอาชีพทำนาเป็นหลัก และ ทอผ้าเป็นอาชีพรอง ผ้าทอพื้นบ้านที่ทอจำหน่ายทั่วไปของชาวภาคเดียว ได้แก่ ผ้าห่มนอนหรือผ้า หลบนอน หมอนผา หมอนสี่เหลี่ยมสำหรับหนุนนอน ผ้าขาวม้า ผ้าเช็ดหน้า ผ้าห่ม (ผ้าคลุมออก นอกบ้านหรือห่มไปวัดหรืองานพิธี) ยาม และชั้นดินจก เป็นต้น (ผ้าทอภาคเดียว, ม.ป.ป.: ออนไลน์)

3. วัตถุดิบที่ใช้ในการทอผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติ

วัสดุที่ใช้ในการทอผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติ คือ เส้นฝ้าย ที่ทำมาจากใยฝ้าย ฝ้ายเป็นพืชล้มลุก ที่มีดอกเป็นรูปสีขาวคล้ายขนนกด้วยฟู เนื้อข้างในขยายตัวออกเป็นสีขาวนวล ซึ่ง จะใช้ส่วนนี้มาทำเป็นเส้นใย ด้วยการดัดปั่นในชะลอมให้ฟู จากนั้นเป็นการนำใยฝ้ายมารวมกัน เป็นเส้นด้วยเครื่องมือพื้นบ้านเรียกว่า เครื่องปั่นฝ้าย ใยฝ้ายให้เนื้อผ้าได้หลายลักษณะทั้งฝ้ายเนื้อ บางจนถึงเนื้อหนา สามารถทอเป็นผืนผ้าโปร่งจนถึงแน่นมาก มีทั้งเนื้อละเอียดจนถึงเนื้อหยาบมี ปม ซึ่งเนื้อผ้าแต่ละลักษณะต่างมีหน้าที่ใช้สอยต่างกัน เมื่อตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าสวมใส่จะรู้สึกเย็น สบาย ไม่ระคายผิว ดูดซับเหงื่อได้ดี ดูแลรักษาง่าย จึงเหมาะสำหรับเป็นเครื่องนุ่งห่มในเมืองร้อน เป็นอย่างยิ่ง

โดยทางกลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจัน จะสั่งซื้อเส้นฝ้ายจากบริษัท บ้านสิ่งทอ จำกัด จังหวัดแพร่ ซึ่งเส้นฝ้ายที่สั่งซื้อมาจะเป็นเส้นฝ้ายที่ย้อมด้วยสีธรรมชาติ โดยทางบริษัทได้รับใบ รับประกันว่าเส้นฝ้ายไม่มีสารเคมีตกค้าง จึงทำให้มั่นใจได้ว่ามีความปลอดภัยสูง ตัวอย่างสี ธรรมชาติที่ได้จากพืชต่างๆ คือ

ลูกมะเกลือ	ได้สี	ดำ
ลูกทับ	ได้สี	น้ำตาล
ไม้ฝาง	ได้สี	แดง น้ำตาล
ต้นฝอย	ได้สี	แดง น้ำตาล
มะกาย	ได้สี	เหลืองเข้ม
ใบย่านาง ใบตอง	ได้สี	เขียวเข้ม
ขมิ้น	ได้สี	เหลือง
ครั่ง	ได้สี	ดำ ม่วง

4. อุปกรณ์ที่ใช้ในการทอผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติ

ในการทอผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติ เป็นการทอผ้าด้วยมือ ซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการทอ ประกอบด้วย

กี่หรือหูก (loom) คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทอผ้าให้เป็นผืน ตามลวดลายที่ต้องการ ซึ่งทางกลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจันทน์ใช้กี่พื้นเมืองในการทอ

กี่พื้นเมือง หรือเรียกว่า กี่ทอมือ กี่ประเภทนี้จะทอผ้าได้หน้าแคบ ในการทอผ้าจะใช้เท้าเหยียบเพื่อบังคับตะกอให้แยกเส้นด้ายยื่นออกจากกันแล้วใช้มือสอดกระสวยได้เส้นด้ายที่แยกพันฟืมกระทบเส้นด้ายพุ่งให้ติดกันทีละเส้น ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กี่พื้นเมือง

พันหวี หรือฟืม (reed) เป็นเครื่องมือทอผ้ามีลักษณะเป็นกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าทำด้วยไม้หรือเหล็ก ขนาดกว้างประมาณ 14-16 เซนติเมตร ยาวประมาณ 90-105 เซนติเมตร ตรงกลางเป็นไม้ไผ่ซี่เล็กๆ คล้ายหวี ระยะระหว่างซี่จะห่างกันตามความต้องการ แต่ละช่องจะใช้สอดด้ายเส้นยืนเข้าไปหนึ่งเส้นเป็นการจัดเส้นด้ายยืนให้อยู่ห่างกันตามความละเอียดของเนื้อผ้า ฟืมจะเป็นตัวกระทบให้ได้เส้นพุ่งแนบชิดสานกับเส้นยืนเพื่อให้ลายเนื้อผ้าติดกัน ฟืมที่มีซี่เป็นเหล็กสามารถจัดซี่ได้ดีและมีจำนวนซี่มากกว่าไม้ที่มีขนาดเดียวกัน ผ้าที่ทอจะเนื้อแน่นละเอียดและหนา

ตะกอหรือเขา (harness) มีลักษณะเป็นกรอบไม้ทำหน้าที่แยกด้ายยืนออกเป็นหมู่ ตะกอที่ใช้ในชนบททำด้วยเชือก ในการทอแต่ละครั้งจะต้องทำตะกอใหม่มีไม้ผูกตะกอ 2 อัน ยึดเชือกตะกอที่พันโยงกันเหมือนเลข 8 ต้องมีตะกออย่างน้อย 2 ชุด ถ้ามีลวดลายมากต้องใช้ตะกอ

มากชุดขึ้น ตะกอนที่ใช้สำหรับเครื่องจักรจะทำด้วยลวดหรือแผ่นโลหะบางๆ มีรูดวงตรงกลาง สำหรับร้อยด้ายเส้นยืน

กระสวย (shuttle) คือ ที่ใส่ด้ายเส้นพุ่งที่ใช้ในการทอผ้าโดยปกติมีความยาวประมาณ 30 เซนติเมตร ส่วนหัวและส่วนท้ายของกระสวยจะเรียวมนคล้ายเรือ ปลายทั้งสองข้างงอนเขี้ยวเล็กน้อย ตรงกลางป่องและเจาะเป็นช่องสำหรับใส่ด้ายที่กรอๆไว้เป็นด้ายเส้นพุ่ง ในขณะที่ทอกระสวยจะพุ่งสลับซ้ายขวาไปมาเพื่อสอดด้ายเส้นพุ่งให้ขัดกับด้ายเส้นยืน สลับกับการกระทบฟืมเพื่อให้เส้นด้ายเรียงเข้าด้วยกันแน่นและเป็นระเบียบ

ไม้ไขว้ คือ อุปกรณ์สำหรับจัดเส้นด้ายให้เป็นระเบียบ

ไม้ค้ำ คือ ไม้ที่ใช้สอดด้ายเส้นยืนไว้หลังจากนับด้ายเส้นยืนเพื่อทำให้เกิดลวดลายใช้ในการทอด้วยเทคนิคพิเศษ

ไม้คาบ คือ ไม้ที่มีลักษณะแบนยาวใช้สอดผ่านด้ายเส้นยืนแล้วพลิกทางสั้นไม้เพื่อให้เกิดช่องว่างให้กระสวยพุ่งผ่าน

ไม้หางหูก คือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดึงด้ายให้ตึง

ไม้แป้นกึ่ง คือ ไม้กระดานที่ใช้ในการนั่งทอผ้า

เชือกเขา คือ ไม้ที่ใช้ดึงเขากับไม้หางหูกให้ตึง

แกนม้วนผ้า คือ แกนที่อยู่ตรงกันข้ามแกนม้วนด้ายยืน ใช้ม้วนผ้าที่ทอเสร็จแล้ว

แกนม้วนด้ายยืน คือ แกนสำหรับม้วนด้ายยืน จะเรียงกันเป็นระเบียบจำนวนเส้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความกว้างของหน้าผ้า และความละเอียดของผ้า ความยาวของเส้นด้ายจะเท่ากับความยาวของผ้าพันนั้น

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจันทน์

บ้านนาต้นจันทน์ เป็นหมู่บ้านหนึ่งในตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดสุโขทัย เริ่มก่อตั้งเมื่อประมาณ 160 ปีที่แล้ว โดยราษฎรในหมู่บ้านอพยพมาจากทางภาคเหนือ คือ จังหวัดลำปางและบางส่วนของพม่าจากเมืองลับแลจังหวัดอุตรดิตถ์ ภาษาที่ใช้จึงเป็นภาษาเหนือ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ดอน ชาวบ้านส่วนใหญ่อาศัยลำห้วยแม่รากในการประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม คือ ทำนาทำไร่ และทำสวนผลไม้ เมื่อว่างจากฤดูเก็บเกี่ยวทางการเกษตรสตรีในหมู่บ้านจะทำการทอผ้า ทุกวันนี้ชาวบ้านนาต้นจันทน์ได้มีการอนุรักษ์การทอผ้าแบบดั้งเดิม โดยใช้กี่พื้นเมืองทอเป็นลวดลาย เรียกว่า ผ้ายกดอก ทอเป็นสไบ ผ้าถุง ผ้าตัดเสื้อ หรือตาม

ประโยชน์ใช้สอยและได้มีการพัฒนาลวดลายเพิ่มขึ้น เช่น ลายดอกพิกุล ลายดอกบัว ลายสารภี เป็นต้น

กลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจัน เริ่มรวมกลุ่มครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2534 มีสมาชิกทั้งหมด 21 คน โดยใช้ชื่อกลุ่มว่า กลุ่มแม่บ้านเกษตร เริ่มทำการเกษตรโดยการปลูกข้าวโพด ปลูกกล้วย แปรรูปกล้วยเพื่อนำเงินที่ขายได้มาเข้ากลุ่มและไปรับจ้างเกี่ยวข้าวนำเงินมาเข้ากลุ่ม

ดำเนินการมาจนถึงปี พ.ศ. 2541 จึงได้รับการสนับสนุนจากพัฒนาชุมชนเป็นเงิน 25,000 บาท จึงจัดซื้อเส้นด้ายและนำออกขายให้ผู้ประกอบอาชีพทอผ้าทั้งในและนอกหมู่บ้าน จากนั้นทางกลุ่มได้ประชุมกัน เพื่อจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพทอผ้าบ้านนาต้นจัน โดยมีกิจกรรมคือ การสนับสนุนสมาชิกที่ประกอบอาชีพทอผ้าให้มีรายได้เสริม โดยมีคณะกรรมการดำเนินงาน 15 คน ทุกคนทำตามหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบเป็นอย่างดี จนกระทั่งกลุ่มได้ผ่านการประเมินโครงการหมู่บ้านอุตสาหกรรมชนบทเพื่อการท่องเที่ยว โดยคณะกรรมการกลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจันได้รับการสนับสนุนจากธนาคารเอบีไอให้ไปดูงานเรื่องหมู่บ้าน OTOP โฮสเตย์ (Home Stay) ที่ญี่ปุ่น จากนั้นจึงนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานกลับมาดำเนินการพัฒนาบ้านนาต้นจันมาจนถึงปัจจุบัน

ปี พ.ศ. 2549 กลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจัน ได้ขอจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 และได้รับอนุมัติเป็นวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านนาต้นจัน เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2549 สถานที่ตั้งกลุ่มตั้งอยู่เลขที่ 111 หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดสุโขทัย และได้รับการจัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ระดับห้าดาวด้วย

ปัจจุบันผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติของกลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจันได้มีการพัฒนาการทอผ้าจากลายดั้งเดิมไปถึงการคิดค้นกรรมวิธีการนำผ้าไป “หมักโคลน” ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากเนื่องจากมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เนื้อผ้านุ่ม ใสบาย ผืนผ้าเนียนนุ่มลื่น มีน้ำหนัก ลวดลายละเอียดลออ สีของผ้าจะเป็นสีเอิร์ธโทน ซึ่งเอกลักษณ์นี้ถือเป็นเทคนิคที่สืบทอดมาจากรุ่นบรรพบุรุษซึ่งค้นพบด้วยความบังเอิญกับการดำเนินชีวิตในอดีตเพราะส่วนใหญ่นิยมทอผ้าฝ้ายไว้สวมใส่เองยามไปไร่ไปนา หลังจากทำงานเสร็จแล้วเสื้อผ้าเปื้อนโคลน จึงนำมาซักแล้วปรากฏว่าผ้าดูเก่า สีเปลี่ยนไป แต่ผ้ากลับนุ่ม มีน้ำหนักดี และสวมใสบายยิ่งขึ้น ด้วยความบังเอิญนี้เอง กลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจันได้พัฒนาเป็นผ้าหมักโคลนในปัจจุบัน

สมาชิกในปัจจุบัน

สมาชิกของกลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจัน เมื่อเริ่มก่อตั้งมีจำนวน 21 คน ปัจจุบันมีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 164 คน สมาชิกในกลุ่มเป็นคนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนาต้นจัน โดยสมาชิกมีหน้าที่ทอผ้าและปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่ม โดยกลุ่มสมาชิกประกอบด้วย ประธานกลุ่ม รองประธาน เลขานุการ เจริญวิญญู ภูมิคม ประชาสัมพันธ์ ฝ่ายการตลาด กรรมการ และสมาชิก

แหล่งเงินทุนในการก่อตั้งและการจัดสรรเงินทุน

แหล่งเงินทุนเริ่มแรกของกลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจั่น มาจากสมาชิกภายในกลุ่มที่ออกไปทำไร่นานา เพื่อนำเงินมาเป็นทุนในการจัดซื้ออุปกรณ์ทอผ้าต่างๆ ต่อมาในปี พ.ศ. 2541 ได้รับเงินทุนช่วยเหลือจากกรมพัฒนาชุมชน เป็นเงินจำนวน 25,000 บาท

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน

กลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจั่น ได้รับการสนับสนุนในการดำเนินงานจากส่วนราชการต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) สำนักงานพัฒนาชุมชน
- 2) สำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย
- 3) องค์การบริหารส่วนตำบล
- 4) หน่วยงานอุตสาหกรรม

ประเภทสินค้า

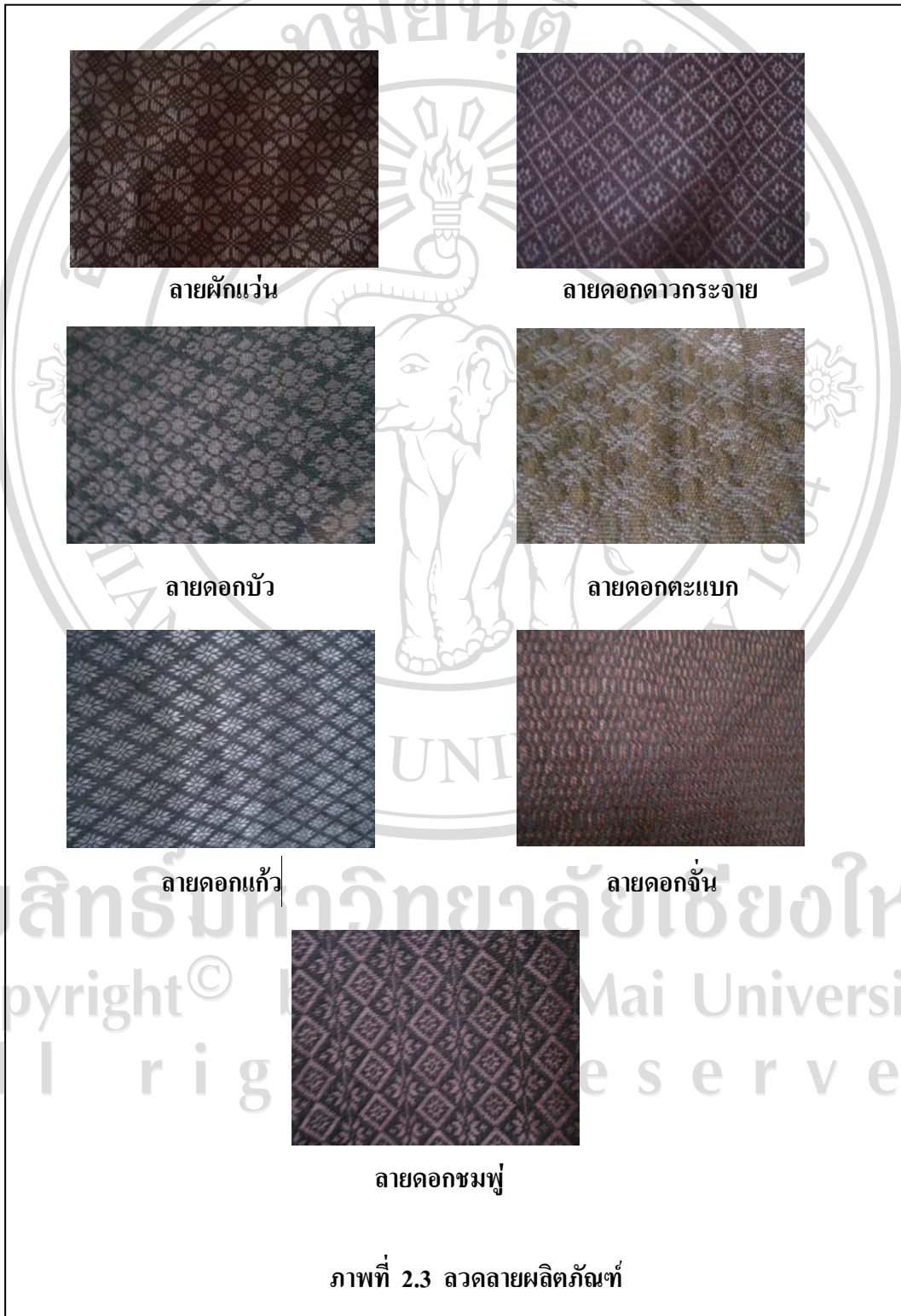
ผลิตภัณฑ์ผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติของกลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจั่น ตำบลบ้านดึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ได้แก่ สไบใหญ่ สไบกลาง ผ้าพันคอ ผ้าถุงแดงจก ผ้าห่ม และเสื้อผ้าสำเร็จรูป

ในการทอผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติ ลวดลายที่ทอจะเป็นลายโบราณของอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ตัวอย่างดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 ลวดลายโบราณของผลิตภัณฑ์

ทางกลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจั่นได้มีการพัฒนาลวดลายเพิ่มขึ้น นอกจากลายโบราณของ
อำเภอศรีสาขานัลัย เช่น ลายผักแว่น ลายดอกดาวกระจาย ลายดอกบัว ลายดอกตะแบก ลายดอก
แก้ว ลายดอกจัน ลายดอกชมพู เป็นต้น ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 ลวดลายผลิตภัณฑ์

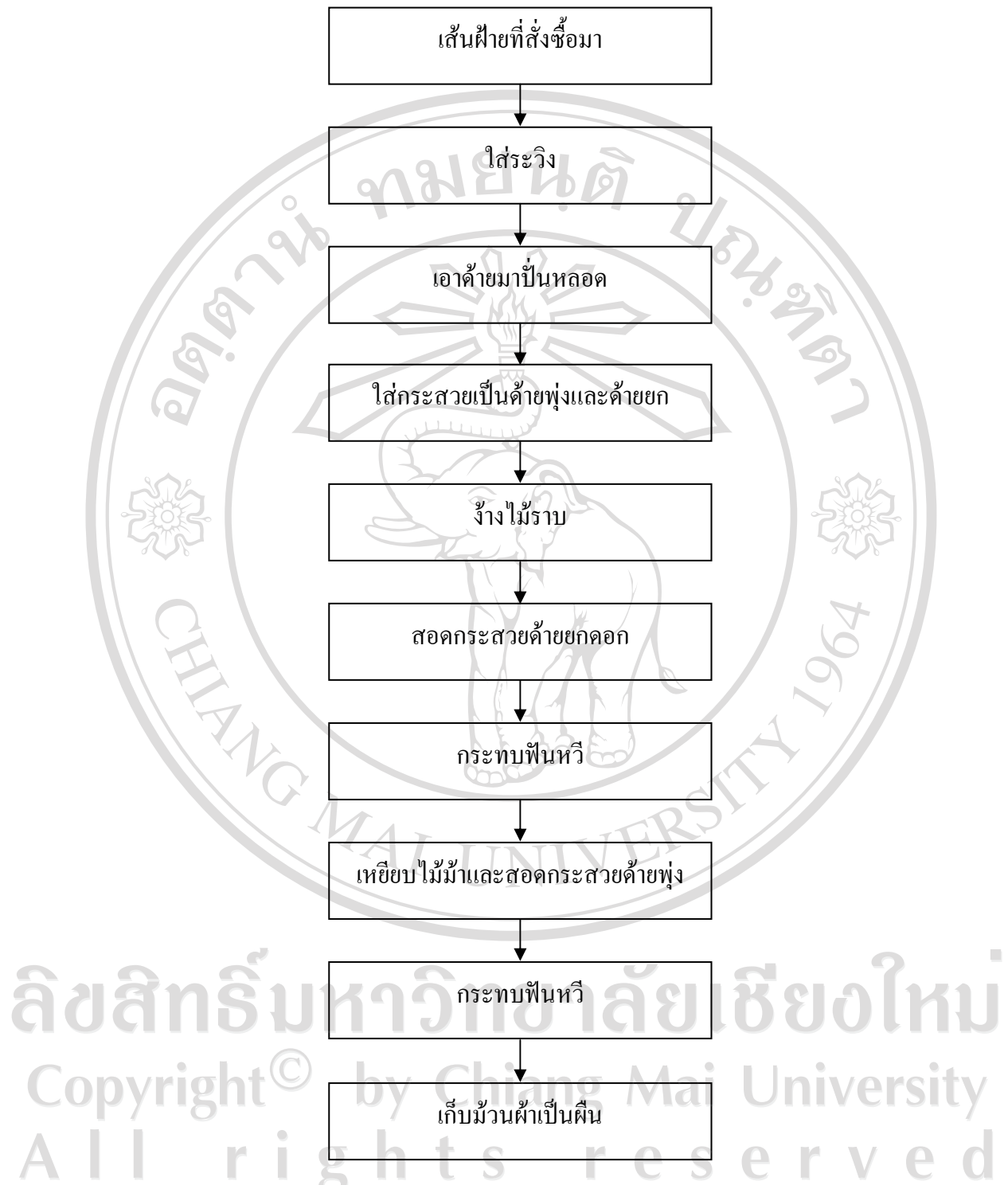
การผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติ

ในอดีตการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติของกลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจั่น เป็นการทอผ้าจากเส้นฝ้ายที่มีการย้อมสีเองแต่ในปัจจุบันทางกลุ่มได้ทำการสั่งซื้อเส้นฝ้ายมาจากจังหวัดแพร่ โดยเส้นฝ้ายนั้นจะย้อมด้วยสีธรรมชาติ ซึ่งขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าหมักโคลนจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การทอผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติ

เส้นฝ้ายที่ย้อมด้วยสีธรรมชาติที่สั่งซื้อมาจะแบ่งออก 2 ประเภท คือ เส้นด้ายพุ่ง และเส้นด้ายยืน ขั้นตอนการทอผ้าจะเป็นดังภาพที่ 2.4

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพที่ 2.4 แผนผังแสดงขั้นตอนการทอผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติ

จากภาพที่ 2.4 สามารถอธิบายขั้นตอนการทอผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติ ได้ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 สั่งซื้อเส้นด้ายที่ย้อมด้วยสีธรรมชาติจากจังหวัดแพร่

ขั้นตอนที่ 2 นำเส้นด้ายมาใส่ระวิง (ที่หมุนด้าย)

ขั้นตอนที่ 3 นำเส้นด้ายมาปั่นหลอด

ขั้นตอนที่ 4 นำเส้นด้ายที่ปั่นหลอดแล้วมาใส่กระสวยเป็นด้ายพุ่งและด้ายยก ดังภาพที่ 2.5 และภาพที่ 2.6

ภาพที่ 2.5 กระสวยด้ายพุ่ง

ภาพที่ 2.6 กระสวยด้ายยกดอก

ขั้นตอนที่ 5 งามไม้ราบ เพื่อทำให้เกิดลายที่ต้องการ ดังภาพที่ 2.7

ภาพที่ 2.7 การงามไม้ราบ

ขั้นตอนที่ 6 สอดกระสวยด้ายยกดอก

ขั้นตอนที่ 7 กระทบฟันหวี ดังภาพที่ 2.8 เมื่อสอดกระสวยด้ายยกดอก จะทำให้ด้ายยกดอกแนบชิดกัน เพื่อให้เนื้อผ้าแน่นหนา

ภาพที่ 2.8 การกระทบฟันหวี

ขั้นตอนที่ 8 เหยียบไม้ฆ่าและสอดกระสวยด้ายพุ่ง ดังภาพที่ 2.9 และ ภาพที่ 2.10

ภาพที่ 2.9 การเหยียบไม้ฆ่า

ภาพที่ 2.10 การสอดกระสวยด้ายพุ่ง

ขั้นตอนที่ 9 กระทบทพันหัวอีอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 10 เก็บผ้าหรือม้วนผ้า ดังภาพที่ 2.11 เมื่อทอผ้าได้พอประมาณแล้ว จะม้วนเก็บในแกนม้วนผ้า โดยผ่อนแกนด้ายขึ้นให้คลายออกและปรับความตึงหย่อนใหม่ให้พอเหมาะแล้วทอจนเสร็จเป็นผืน

ภาพที่ 2.11 การเก็บหรือม้วนผ้า

การทอผ้าหมักโคลนข้อมสีธรรมชาติทั้ง 10 ขั้นตอนนี้เรียกว่า การทอผ้าด้วยมือที่เป็นพื้นฐานในการทอผ้าหมักโคลนข้อมสีธรรมชาติ สำหรับผ้าหมักโคลนข้อมสีธรรมชาติของกลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจันทน์จะต้องมีกรรมวิธีหลังการทอผ้าเสร็จ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2. ขั้นตอนหลังการทอผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติ ดังภาพที่ 2.12

ภาพที่ 2.12 แผนผังแสดงขั้นตอนหลังการทอผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติ

จากภาพที่ 2.12 สามารถอธิบายขั้นตอนหลังการทอผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติ ได้ดังนี้
 ขั้นตอนที่ 1 นำผ้าทอที่ทอเสร็จจากกระบวนการที่ 1 มาเตรียมไว้

ขั้นตอนที่ 2 นำผ้าทอไปหมักโคลนในบ่อหมักโคลน 1 คืน ดังภาพที่ 2.13 เพื่อให้ผ้าทอนิ่มหน้าสัมผัส โดยโคลนที่นำมาใช้ในการหมัก คือ โคลนจากจอมปลวก หรือดินปนทรายทั่วไป นำมาผสมกับน้ำ แล้วกรองโคลนด้วยผ้าขาวบางเพื่อแยกเศษไม้หรือผงออก จากนั้นจึงนำผ้าที่ทอเป็นผืนแล้วมาแช่น้ำโคลน

ภาพที่ 2.13 โองหมักโคลน

ขั้นตอนที่ 3 นำผ้าที่หมักโคลนแล้ว 1 คืบ มาซักให้หมดโคลนในบ่อซัก ดังภาพที่ 2.14

ภาพที่ 2.14 บ่อซัก

ขั้นตอนที่ 4 เตรียมน้ำสำหรับต้มผ้าซึ่งน้ำมีส่วนประกอบคือ น้ำของไม้ฝางและสีเสียด ซึ่งสีเสียดจะประกอบไปด้วยมะเกลือและครั่งผสมกัน ดังภาพที่ 2.15 และภาพที่ 2.16 ซึ่งผ้าทุกชิ้นทุกสีจะต้องผ่านการต้มด้วยสีของน้ำไม้ฝางและสีเสียดทั้งหมด

ภาพที่ 2.15 การเตรียมน้ำต้มผ้า

ภาพที่ 2.16 โองน้ำสีไม้ฝางและสีเสียด

ขั้นตอนที่ 5 นำผ้าที่ทอเสร็จแล้วไปต้มในน้ำที่เตรียมไว้ ต้องรอให้น้ำเดือดจึงใส่ผ้าที่ซักโคลนออกแล้วลงในกระทะ และต้องคนอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้สีสม่ำเสมอ โดยใช้เวลาในการต้มประมาณ 1.30-2.00 ชั่วโมง การต้มผ้านี้เพื่อให้ได้สีธรรมชาติที่เราต้องการ ดังภาพที่ 2.17

ภาพที่ 2.17 การต้มผ้า

ขั้นตอนที่ 6 นำผ้าที่ต้มเสร็จแล้วมาซักให้สะอาด แล้วนำไปตากแดดและอบให้แห้ง จากนั้นนำไปรีดให้เรียบ เสร็จพร้อมจำหน่าย

สำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติในแต่ละชนิด จะมีขั้นตอนแยกตามชนิดของผลิตภัณฑ์ ดังนี้

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

1. การผลิตสไบใหญ่

การผลิตสไบใหญ่ขนาด 24 นิ้ว x 80 นิ้ว ดังภาพที่ 2.18

ภาพที่ 2.18 สไบใหญ่

ขั้นตอนการผลิตสไบใหญ่ มีดังนี้

1) เตรียมกึ่งพื้นเมือง

กึ่งที่ใช้ในการทอสไบใหญ่จะต้องมีขนาดหน้ากว้างมากกว่าขนาดหน้ากว้างของผลิตภัณฑ์ คือ กึ่งที่มีขนาดหน้ากว้างตั้งแต่ 1.20 เมตรขึ้นไป

2) เตรียมฟืมหรือฟันหวี

ฟืมที่ใช้ในการทอสไบใหญ่จะต้องมีขนาดเท่ากับขนาดหน้ากว้างของผลิตภัณฑ์ ขนาด 24 นิ้ว

3) กำหนดลวดลายและเตรียมเส้นด้าย

กำหนดลวดลายของผลิตภัณฑ์ เลือกเส้นด้าย ตามสีที่ต้องการ

4) ทอผ้าด้วยมือ

เริ่มการทอสไบใหญ่ ตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.4

5) ปั่นเกลียว

เมื่อทอผ้าเสร็จ ทำการปั่นเกลียวชายผ้าทั้ง 2 ข้างด้วยมือ

6) หมักโคลนและดัมผ้า

นำสไบใหญ่ไปหมักโคลนและดัมผ้าตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.12

2. การผลิตสไบกลาง

การผลิตสไบกลางขนาด 12 นิ้ว x 80 นิ้ว ดังภาพที่ 2.19

ภาพที่ 2.19 สไบกลาง

ขั้นตอนการผลิตสไบกลาง มีดังนี้

- 1) เตรียมกึ่งพื้นเมือง

กึ่งที่ใช้ในการทอสไบกลางจะต้องมีขนาดหน้ากว้างมากกว่าขนาดหน้ากว้างของผลิตภัณฑ์ คือ กึ่งที่มีขนาดหน้ากว้างตั้งแต่ 1.20 เมตรขึ้นไป

- 2) เตรียมฟืมหรือฟันหวี

ฟืมที่ใช้ในการทอสไบกลางจะต้องมีขนาดเท่ากับขนาดหน้ากว้างของผลิตภัณฑ์ ขนาด 12 นิ้ว

- 3) กำหนดลวดลายและเตรียมเส้นด้าย

กำหนดลวดลายของผลิตภัณฑ์ เลือกเส้นด้าย ตามสีที่ต้องการ

- 4) ทอผ้าด้วยมือ

เริ่มการทอสไบกลาง ตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.4

5) ปั่นเกลียว

เมื่อทอผ้าเสร็จ ทำการปั่นเกลียวชายผ้าทั้ง 2 ข้างด้วยมือ

6) หมักโคลนและดัมผ้า

นำสไปบกลางไปหมักโคลนและดัมผ้าตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.12

3. การผลิตผ้าพันคอ

การผลิตผ้าพันขนาด 18 นิ้ว x 80 นิ้ว ดังภาพที่ 2.20

ภาพที่ 2.20 ผ้าพันคอ

ขั้นตอนการผลิตผ้าพันคอ มีดังนี้

1) เตรียมกึ่งพื้นเมือง

กึ่งที่ใช้ในการทอผ้าพันคอจะต้องมีขนาดหน้ากว้างมากกว่าขนาดหน้ากว้าง

ของผลิตภัณฑ์ คือ กึ่งที่มีขนาดหน้ากว้างตั้งแต่ 1.20 เมตรขึ้นไป

2) เตรียมฟิมหรือฟินหวี

ฟิมที่ใช้ในการทอผ้าพันคอจะต้องมีขนาดเท่ากับขนาดหน้ากว้างของ

ผลิตภัณฑ์ ขนาด 18 นิ้ว

3) กำหนดลวดลายและเตรียมเส้นด้าย

กำหนดตลาดขายของผลิตภัณฑ์ เลือกเส้นด้าย ตามสีที่ต้องการ

4) ทอผ้าด้วยมือ

เริ่มการทอผ้าพันคอ ตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.4

5) ปั่นเกลียว

เมื่อทอผ้าเสร็จ ทำการปั่นเกลียวชายผ้าทั้ง 2 ข้างด้วยมือ

6) หมักโคลนและดัมผ้า

นำผ้าพันคอไปหมักโคลนและดัมผ้าตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.12

4. การผลิตผ้าถุงแต่งจก

การผลิตผ้าถุงแต่งจกขนาด 42 นิ้ว x 70 นิ้ว ดังภาพที่ 2.21

ภาพที่ 2.21 ผ้าถุงแต่งจก

ขั้นตอนการผลิตผ้าถุงแต่งจก มีดังนี้

1) เตรียมกึ่งพื้นเมือง

กึ่งที่ใช้ในการทอผ้าถุงแต่งจกจะต้องมีขนาดหน้ากว้างมากกว่าขนาดหน้ากว้างของผลิตภัณฑ์ คือ กึ่งที่มีขนาดหน้ากว้างตั้งแต่ 1.20 เมตรขึ้นไป

2) เตรียมฟืมหรือฟันหวี

ฟืมที่ใช้ในการทอผ้าถุงแดงจะต้องมีขนาดเท่ากับขนาดหน้ากว้างของผลิตภัณฑ์ ขนาด 24 นิ้ว (ส่วนกลางของตัวผ้าถุงแดงจะต้องเท่ากับสไบใหญ่) และขนาด 12 นิ้ว (ส่วนจกของผ้าถุง)

3) กำหนดลวดลายและเตรียมเส้นด้าย

กำหนดลวดลายของผลิตภัณฑ์ เลือกเส้นด้าย ตามสีที่ต้องการ

4) ทอผ้าด้วยมือ

เริ่มการทอผ้าถุงแดง ตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.4 โดยแยกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนบนของผ้าถุงขนาด 6 นิ้ว x 70 นิ้ว ส่วนกลางของตัวผ้าถุงขนาด 24 นิ้ว x 70 นิ้ว และส่วนปลายผ้าบริเวณที่เป็นลายจกขนาด 12 นิ้ว x 70 นิ้ว

5) เย็บเป็นผ้าถุง

นำผ้าทั้ง 3 ส่วน คือ ส่วนเอว ส่วนกลาง และส่วนจก มาเย็บติดกันเป็นผืน และเย็บติดให้เป็นผ้าถุง

6) หมักโคลนและดัมผ้า

นำผ้าถุงแดงไปหมักโคลนและดัมผ้าตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.12

5. การผลิตผ้าห่ม

การผลิตผ้าห่มขนาด 48 นิ้ว x 80 นิ้ว ดังภาพที่ 2.22

ขั้นตอนการผลิตผ้าห่ม มีดังนี้

1) เตรียมกึ่งพื้นเมือง

กึ่งที่ใช้ในการทอผ้าพื้นคอกจะต้องมีขนาดหน้ากว้างมากกว่าขนาดหน้ากว้างของผลิตภัณฑ์ คือ กึ่งที่มีขนาดหน้ากว้างตั้งแต่ 1.20 เมตรขึ้นไป

2) เตรียมฟืมหรือฟันหวี

ฟืมที่ใช้ในการทอผ้าพื้นคอกจะต้องมีขนาดเท่ากับขนาดหน้ากว้างของผลิตภัณฑ์ ขนาด 48 นิ้ว

3) กำหนดลวดลายและเตรียมเส้นด้าย

กำหนดลวดลายของผลิตภัณฑ์ เลือกเส้นด้าย ตามสีที่ต้องการ

4) ทอผ้าด้วยมือ

เริ่มการทอผ้าห่ม ตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.4

5) เก็บชายผ้า

เมื่อทอผ้าเสร็จ ทำการเก็บชายผ้า

6) หมักโคลนและต้มผ้า

นำผ้าห่มไปหมักโคลนและต้มผ้าตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.12

ภาพที่ 2.22 ผ้าห่ม

6. การผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป

การผลิตเสื้อโป๊กนก ดังภาพที่ 2.23

ขั้นตอนการผลิตเสื้อโป๊กนก มีดังนี้

1) เตรียมกึ่งพื้นเมือง

กึ่งที่ใช้ในการทอผ้าจะต้องมีขนาดหน้ากว้างมากกว่าขนาดหน้ากว้างของผลิตภัณฑ์ คือ กึ่งที่มีขนาดหน้ากว้างตั้งแต่ 1.20 เมตรขึ้นไป

2) เตรียมฟิมหรือฟืนหวิ

ฟิมที่ใช้ในการทอผ้าจะต้องมีขนาดเท่ากับขนาดหน้ากว้างของผลิตภัณฑ์ขนาด 18 นิ้ว ซึ่งจะเท่ากับการทอผ้าพันคอ

3) กำหนดลวดลายและเตรียมเส้นด้าย

กำหนดลวดลายของผลิตภัณฑ์ เลือกเส้นด้าย ตามสีที่ต้องการ

4) ทอผ้าด้วยมือ

เริ่มการทอผ้า ตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.4

5) เก็บชายผ้า

เมื่อทอผ้าเสร็จ ทำการเก็บชายผ้า

6) หมักโคลนและด้อมผ้า

นำผ้าไปหมักโคลนและด้อมผ้าตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.12

7) ตัดเย็บ

นำผ้ามาทำการตัดเย็บให้เป็นเสื้อ และตกแต่งตามแบบที่ต้องการ

ภาพที่ 2.23 เสื้อปักนก

การผลิตเสื้อปกะยอสั้น ดังภาพที่ 2.24

ขั้นตอนการผลิตเสื้อปกะยอสั้น มีดังนี้

1) เตรียมกึ่งพื้นเมือง

กึ่งที่ใช้ในการทอผ้าจะต้องมีขนาดหน้ากว้างมากกว่าขนาดหน้ากว้างของผลิตภัณฑ์ คือ กึ่งที่มีขนาดหน้ากว้างตั้งแต่ 1.20 เมตรขึ้นไป

2) เตรียมฟิมหรือฟันทวี

ฟิมที่ใช้ในการทอผ้าจะต้องมีขนาดเท่ากับขนาดหน้ากว้างของผลิตภัณฑ์ขนาด 12 นิ้ว ซึ่งจะเท่ากับการทอผ้าสไบกลาง

3) กำหนดลวดลายและเตรียมเส้นด้าย

กำหนดลวดลายของผลิตภัณฑ์ เลือกเส้นด้าย ตามสีที่ต้องการ

4) ทอผ้าด้วยมือ

เริ่มการทอผ้า ตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.4

5) เก็บชายผ้า

เมื่อทอผ้าเสร็จ ทำการเก็บชายผ้า

6) หมักโคลนและต้มผ้า

นำผ้าไปหมักโคลนและต้มผ้าตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.12

7) ตัดเย็บ

นำผ้ามาทำการตัดเย็บให้เป็นเสื้อ และตกแต่งตามแบบที่ต้องการ

ภาพที่ 2.24 เสื้อปกะยอสัน

6.3 การผลิตเสื้อกั๊ก ดังภาพที่ 2.25

ภาพที่ 2.25 เสื้อกั๊ก

ขั้นตอนการผลิตเสื้อกั๊ก มีดังนี้

- 1) เตรียมกึ่งพื้นเมือง

กึ่งที่ใช้ในการทอผ้าจะต้องมีขนาดหน้ากว้างมากกว่าขนาดหน้ากว้างของผลิตภัณฑ์ คือ กึ่งที่มีขนาดหน้ากว้างตั้งแต่ 1.20 เมตรขึ้นไป

- 2) เตรียมฟิมหรือฟิมหวิ

ฟิมที่ใช้ในการทอผ้าจะต้องมีขนาดเท่ากับขนาดหน้ากว้างของผลิตภัณฑ์

- 3) กำหนดลวดลายและเตรียมเส้นด้าย

กำหนดลวดลายของผลิตภัณฑ์ เลือกเส้นด้าย ตามสีที่ต้องการ

- 4) ทอผ้าด้วยมือ

เริ่มการทอผ้า ตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.4 ซึ่งการผลิตเสื้อกั๊กจะใช้เศษผ้าที่เหลือมาทำการตัดเย็บ

5) หมักโคลนและต้มผ้า

นำผ้าไปหมักโคลนและต้มผ้าตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.12

6) ตัดเย็บ

นำผ้ามาทำการตัดเย็บให้เป็นเสื้อ และตกแต่งตามแบบที่ต้องการ
การผลิตกางเกงทรงโจงกระเบน ดังภาพที่ 2.26

ภาพที่ 2.26 กางเกงทรงโจงกระเบน

ขั้นตอนการผลิตกางเกงทรงโจงกระเบน มีดังนี้

1) เตรียมกึ่งพื้นเมือง

กึ่งที่ใช้ในการทอผ้าจะต้องมีขนาดหน้ากว้างมากกว่าขนาดหน้ากว้างของผลิตภัณฑ์ คือ กึ่งที่มีขนาดหน้ากว้างตั้งแต่ 1.20 เมตรขึ้นไป

2) เตรียมฟิมหรือฟินหรี

ฟิมที่ใช้ในการทอผ้าจะต้องมีขนาดเท่ากับขนาดหน้ากว้างของผลิตภัณฑ์ขนาด 48 นิ้ว ซึ่งจะเท่ากับการทอผ้าห่ม

3) กำหนดตลาดขายและเตรียมเส้นด้าย

กำหนดตลาดขายของผลิตภัณฑ์ เลือกเส้นด้าย ตามสีที่ต้องการ

4) ทอผ้าด้วยมือ

เริ่มการทอผ้า ตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.4

5) หมักโคลนและด้อมผ้า

นำผ้าไปหมักโคลนและด้อมผ้าตามขั้นตอนที่แสดงในแผนผังที่ 2.12

6) ตัดเย็บ

นำผ้ามาทำการตัดเย็บให้เป็นกางเกงทรงโจงกระเบน และตกแต่งตามแบบที่

ต้องการ

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์ผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติของกลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจันทน์ ตำบลบ้านดึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้

พิชญานันท์ อมรพิชญ์ (2545) ได้ศึกษาเรื่องผลตอบแทนจากการลงทุนในการผลิตผ้าทอพื้นเมือง ระดับอุตสาหกรรมในครัวเรือน ในเขตอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตผ้าทอพื้นเมือง นอกจากนี้ยังศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพการผลิตผ้าทอพื้นเมือง ระดับอุตสาหกรรมในครัวเรือน ในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองในอำเภอสันกำแพง 4 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อต้นทุนโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 32.73 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 31.60 และอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุนโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 159.25 เมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตภัณฑ์ที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด ได้แก่ ผ้าชิ้นทอเป็นผืนขนาด 38 นิ้ว x 175 เซนติเมตร รองลงมาได้แก่ ผ้าทอหน้ากว้าง 38 นิ้ว ผ้าทอหน้ากว้าง 42 นิ้ว และผ้าทอหน้ากว้าง 13 นิ้ว ตามลำดับ ในส่วนเรื่องปัญหาและอุปสรรคของผู้ผลิต คือ ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนที่จะนำไปซื้อวัตถุดิบ หรือวัตถุดิบมีราคาสูง การขาดแคลนเทคโนโลยีใหม่ๆ การขาดประสิทธิภาพในการผลิตทำให้สินค้าที่ผลิตออกมาไม่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด ประกอบกับราคาที่จำหน่ายมักจะไม่ยุติธรรม เนื่องจากถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง

ชญญา บุญบุรี (2550) ได้ศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้าย อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามสมาชิกของกลุ่มและองค์กรที่ทำการผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายและเข้าร่วมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จำนวน 151 ราย ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนการผลิตฝ้ายม่นรวมต่อหน่วยเท่ากับ 176.09 บาทต่อฝืน กล่องทิชชูแบบกลมเท่ากับ 36.77 บาทต่อกล่อง กล่องทิชชูแบบสี่เหลี่ยมเท่ากับ 44.38 บาทต่อกล่อง รองเท้าขนาดเล็กเท่ากับ 21.02 บาทต่อคู่ รองเท้าขนาดกลางเท่ากับ 24.44 บาทต่อคู่ รองเท้าขนาดใหญ่เท่ากับ 27.23 บาทต่อคู่ ส่วนผลิตภัณฑ์ที่มีอัตราส่วนกำไรต่อต้นทุนสูงสุดในกรณีขายปลีกและขายส่ง คือ รองเท้าขนาดเล็กคิดเป็นร้อยละ 66.51 และ 42.72 ตามลำดับ อัตราส่วนกำไรต่อค่าขายสูงสุดในกรณีขายปลีกและขายส่ง คือ รองเท้าขนาดเล็กคิดเป็นร้อยละ 39.94 และ 29.93 ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนสูงสุดในกรณีขายปลีกและขายส่ง คือ ฝ้ายม่นคิดเป็นร้อยละ 809.74 และ 440.90 ตามลำดับ ปัญหาของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้าย คือ การหา กลุ่มลูกค้าใหม่ รูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตไม่ทันสมัย และขาดการสืบทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้าย

แหวดาว อุตตา (2551) ได้ศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์ผ้าทอลายน้ำไหลของวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษากลุ่มสตรีทอผ้าบ้านทุ่งสุน อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์ผ้าทอลายน้ำไหลของวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษากลุ่มสตรีทอผ้าบ้านทุ่งสุน อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ทำการศึกษาประกอบไปด้วย ผ้าคลุมเตียงคู่ ผ้าคลุมเตียงเดี่ยว ผ้าปูพื้น ผ้าปูโต๊ะ ผ้าเช็ดเท้า ผ้ารองจาน ฝ้ายม่น หน้าต่าง และฝ้ายม่นประตู ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนในการลงทุนผลิตภัณฑ์ผ้าทอลายน้ำไหลประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรกเท่ากับ 376,466.67 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเท่ากับ 705,195.44 บาท ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายในการผลิต อายุโครงการ 10 ปี กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านทุ่งสุน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิที่อัตราคิดลดร้อยละ 7.75 เท่ากับ 528,861.94 บาท มีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงเท่ากับร้อยละ 35.66 และมีดัชนีความสามารถในการทำกำไรเท่ากับ 4.54 และมีระยะเวลาคืนทุนคือ 3 ปี 6 เดือน

ตารางที่ 2.1 แสดงการสรุปการทบทวนวรรณกรรม

ชื่อผู้วิจัย	พิชญานันท์ อมรพิชญ์ (2545)	ชญัญญา บุญบุรี (2550)	แหวดดาว อุดตา (2551)	ชนากานต์ ชัยรัตน์ (2553)
พื้นที่การศึกษา	ผลตอบแทนจากการลงทุนในการผลิตผ้าทอพื้นเมืองอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	ต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน	ต้นทุนและผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์ผ้าทอลายน้ำไหล อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน	ต้นทุนและผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์ผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติอำเภอศรีสันาลัย จังหวัดสุโขทัย
อัตรากำไรต่อต้นทุน	/	/	-	/
อัตรากำไรต่อค่าขาย	/	/	-	/
อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน	/	/	-	/
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV)	-	-	/	/
อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (IRR)	-	-	/	/
ดัชนีกำไร (PI)	-	-	/	/
ระยะเวลาคืนทุน(PB)	-	-	/	/

บทสรุป

ในการศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์ผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติของกลุ่มทอผ้าบ้านนาคันจัน ตำบลบ้านดึก อำเภอศรีสันาลัย จังหวัดสุโขทัย ได้นำแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ มาใช้ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุน ความหมายของต้นทุน การจำแนกต้นทุนตามส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ วิธีการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิต แนวคิดผลตอบแทน การประเมินโครงการลงทุนโดยพิจารณาค่าของเงินตามเวลา และการประเมินโครงการลงทุนโดยไม่พิจารณาค่าของเงินตามเวลา ในส่วนของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พิชญานันท์ อมรพิชญ์ (2545) ชญัญญา บุญบุรี (2550) และ แหวดดาว อุดตา (2551)